

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Φροντιστήριο Μέσης Εκπαίδευσης

2025 – 2026

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

& ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι

Στην Ουκρανία διακυβεύεται η πορεία της ανθρωπότητας

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί μία παράθεση μερών του άρθρου του Χαράρι που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα *Economist*.

1. Μπορούν οι άνθρωποι να αλλάξουν τον τρόπο συμπεριφοράς τους ή η ιστορία επαναλαμβάνεται ατέρμονα, με τους ανθρώπους να είναι για πάντοτε καταδικασμένοι να αναπαράγουν τραγωδίες του παρελθόντος χωρίς να αλλάζουν τίποτα εκτός από το ντεκόρ;
2. Μια σχολή σκέψης αρνείται σταθερά τη δυνατότητα αλλαγής. Υποστηρίζει ότι ο κόσμος είναι μια ζούγκλα, ότι οι ισχυροί λυμαίνονται τους αδύναμους και ότι το μόνο πράγμα που εμποδίζει μια χώρα να κατακρεουργήσει μια άλλη είναι η στρατιωτική δύναμη. Έτσι ήταν πάντα, και έτσι θα είναι. Όσοι δεν πιστεύουν στο νόμο της ζούγκλας δεν αυταπατώνται απλώς, αλλά θέτουν σε κίνδυνο την ίδια τους την ύπαρξη. Δεν θα επιβιώσουν για πολύ.
3. Μια άλλη σχολή σκέψης υποστηρίζει ότι ο λεγόμενος νόμος της ζούγκλας δεν είναι επ' ουδενί φυσικός νόμος. Τον δημιούργησαν οι άνθρωποι κι αυτοί μπορούν να τον αλλάξουν. Σε αντίθεση με την επικρατούσα εσφαλμένη αντίληψη, οι πρώτες σαφείς ενδείξεις περί οργανωμένου πολέμου εμφανίζονται στα αρχαιολογικά αρχεία μόλις πριν από 13.000 χρόνια. Ακόμα και μετά από αυτή την ημερομηνία υπήρξαν πολλές περιόδους χωρίς αρχαιολογικά στοιχεία για πολέμους. Σε αντίθεση με τη βαρύτητα, ο πόλεμος δεν είναι μια θεμελιώδης δύναμη της φύσης. Η ένταση και η ύπαρξή του εξαρτώνται από τους υποκείμενους τεχνολογικούς, οικονομικούς και πολιτιστικούς παράγοντες. Καθώς αυτοί οι παράγοντες αλλάζουν, το ίδιο αλλάζει και ο πόλεμος.
4. Η παρακμή του πολέμου είναι εμφανής σε πολλές στατιστικές. Από το 1945, είναι σχετικά σπάνιο να επανασχεδιάζονται τα διεθνή σύνορα λόγω ξένης εισβολής και ούτε μία διεθνώς αναγνωρισμένη χώρα δεν έχει εξαφανιστεί εντελώς από τον χάρτη λόγω εξωτερικής κατάκτησης. Βεβαίως, δεν έλειψαν άλλα είδη συγκρούσεων, όπως οι εμφύλιοι πόλεμοι και οι εξεγέρσεις, αλλά ακόμη και αν όλα τα είδη συγκρούσεων κατά τις δύο πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα ληφθούν υπόψη, η ανθρώπινη βία έχει σκοτώσει λιγότερους ανθρώπους απ' ό,τι οι αυτοκτονίες, τα τροχαία ή οι ασθένειες που σχετίζονται με την παχυσαρκία. Η πυρίτιδα έχει καταστεί λιγότερο θανατηφόρα από τη ζάχαρη.
5. Η παρακμή του πολέμου δεν προέκυψε από κάποιο θεϊκό θαύμα ή από μια αλλαγή στους νόμους της φύσης. Προέκυψε από το γεγονός ότι οι άνθρωποι έκαναν καλύτερες επιλογές. Αποτελεί αναμφισβήτητο το μεγαλύτερο πολιτικό και ηθικό επίτευγμα του σύγχρονου πολιτισμού. Δυστυχώς, το γεγονός ότι απορρέει από ανθρώπινη επιλογή σημαίνει επίσης ότι είναι αναστρέψιμη.
6. Η τεχνολογία, η οικονομία και ο πολιτισμός συνεχίζουν να αλλάζουν. Η άνοδος των κυβερνοόπλων, των οικονομικών που καθοδηγούνται από την Τεχνητή Νοημοσύνη και των νέων μιλιταριστικών πολιτισμών θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια νέα εποχή πολέμων, χειρότερη από οτιδήποτε έχουμε δει στο παρελθόν. Για να απολαύσουμε την ειρήνη, πρέπει σχεδόν όλοι να κάνουμε σωστές επιλογές. Αντίθετα, μια κακή επιλογή από μία μόνο πλευρά μπορεί να οδηγήσει σε πόλεμο.
7. Αν γίνει και πάλι κανόνας για τις ισχυρές χώρες να κατατροπώνουν τους ασθενέστερους γείτονές τους, κάτι τέτοιο θα επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο αισθάνονται και συμπεριφέρονται. Το πρώτο και πιο προφανές αποτέλεσμα μιας επιστροφής στο νόμο της ζούγκλας θα ήταν η απότομη αύξηση των στρατιωτικών δαπανών εις βάρος όλων των άλλων. Τα χρήματα που θα έπρεπε να πηγαίνουν σε δασκάλους, νοσηλευτές και κοινωνικούς λειτουργούς θα πήγαιναν σε τανκς, πυραύλους και κυβερνοόπλα.

8. Η επιστροφή στη ζούγκλα θα υπονόμει επίσης την παγκόσμια συνεργασία σε προβλήματα όπως η πρόληψη της καταστροφικής κλιματικής αλλαγής ή η ρύθμιση ανατρεπτικών τεχνολογιών όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η γενετική μηχανική. Δεν είναι εύκολο να συνεργάζεσαι με χώρες που ετοιμάζονται να σε εξοντώσουν. Και καθώς τόσο η κλιματική αλλαγή όσο και η κούρσα των εξοπλισμών στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης επιταχύνονται, η απειλή των ένοπλων συγκρούσεων θα αυξηθεί περαιτέρω, κλείνοντας έναν φαύλο κύκλο που μπορεί κάλλιστα να στοιχειώσει το είδος μας.

Γιουβάλ Νόε Χαράρι, *Economist*, 17.2.2022

ΚΕΙΜΕΝΟ II

Πόλεμος και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Το απόσπασμα που ακολουθεί προέρχεται από άρθρο του κ. Ευάγγελου Στεργιούλη, διδάκτορα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, που δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο huffingtonpost.

1. Κανείς από όλους τους μεγάλους στοχαστές που γέννησε η ανθρωπότητα, δεν μπόρεσε να προβλέψει με τόσο γλαφυρό τρόπο το μέλλον της ανθρωπότητας, όσο ένας απλός λογοτέχνης, χωρίς βαρύγδουπα πτυχία από εγνωσμένου κύρους πανεπιστημιακά ιδρύματα, όπως ήταν ο Eric Arthur Blair (*Ερικ Αρθουρ Μπλαίρ*) με το ψευδώνυμο George Orwell (*Τζωρτζ Όργουελ*).
2. Όταν ο κόσμος έβγαινε λαβωμένος μέσα από ένα δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο νικώντας τον ναζισμό και τον φασισμό και η αισιοδοξία κυριαρχούσε για ένα δημοκρατικό και ειρηνικό μέλλον, ο Όργουελ, προς το τέλος της ζωής του εκείνη τη χρονική περίοδο, με δύο βαθυστόχαστα έργα του, «*Η φάρμα των ζώων*» και το «*1984*», προέβλεψε με μία εντυπωσιακή διορατικότητα την ανθρώπινη καταπίεση, τη στυγνή και κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από απολυταρχικά καθεστώτα που σημάδεψαν την παγκόσμια ιστορία.
3. Στον 21ο αιώνα, λοιπόν, ενώ θα έπρεπε η δημοκρατία και η ειρήνη να έχουν εμπεδωθεί μέσα από τις καταστροφικές εμπειρίες των δύο παγκοσμίων πολέμων, αλλά και τόσων άλλων περιφερειακών πολέμων στον κόσμο που προκάλεσαν ανείπωτο πόνο και ανθρώπινη δυστυχία, συνεχίζει να παραμένει ως μείζον ζητούμενο η διασφάλιση της ειρήνης και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
4. Αλλά, δυστυχώς, ακόμη και σήμερα ο ένας πόλεμος διαδέχεται τον άλλο στο όνομα της δήθεν διασφάλισης της ειρήνης και τα ανθρώπινα δικαιώματα καταλύονται στο όνομα της δήθεν διαφύλαξης της ελευθερίας. Μία συνεχής σύγκρουση του αυτονόητου με το άδικο και το παράλογο.

Ευάγγελος Στεργιούλης, www.huffingtonpost.gr στις 3-5-2022

ΚΕΙΜΕΝΟ III

Μπέρτολτ Μπρεχτ - Ποιήματα

Αυτοί που βρίσκονται ψηλά λένε:
Πόλεμος και Ειρήνη
Είναι δυο πράγματα ολότελα διαφορετικά.
Όμως η ειρήνη τους κι ο πόλεμός τους
Μοιάζουν όπως ο άνεμος κι η θύελλα.

Όταν αυτοί που είναι ψηλά
μιλάνε για ειρήνη
ο απλός λαός ξέρει
πως έρχεται ο πόλεμος.

Αυτοί που βρίσκονται ψηλά λένε:
Να ο δρόμος για τη δόξα.
Αυτοί που είναι χαμηλά λένε:
Να ο δρόμος για το μήμα.

Ο πόλεμος που έρχεται
δεν είναι ο πρώτος. Πριν απ' αυτόν
γίνανε κι άλλοι πόλεμοι.
Όταν τελείωσε ο τελευταίος,
υπήρχαν νικητές και νικημένοι.
Στους νικημένους, ο φτωχός λαός
πέθαινε από την πείνα. Στους νικητές
ο φτωχός λαός πέθαινε το ίδιο.

Στρατηγέ, το τανκ σου είναι δυνατό μηχανήμα.
Θερίζει δάση ολόκληρα, κι εκατοντάδες άνδρες αφανίζει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Χρειάζεται οδηγό.

Στρατηγέ, ο άνθρωπος είναι χρήσιμος πολύ.
Ξέρει να πετάει, ξέρει και να σκοτώνει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Ξέρει να σκέφτεται.

Μετάφραση Μάριου Πλωρίτη

ΘΕΜΑΤΑ**ΘΕΜΑ Α** (20 λεπτά)

Σε 70-80 λέξεις να παρουσιάσετε τις δύο αντίθετες απόψεις, σύμφωνα με το Κείμενο Ι, σχετικά με τους λόγους εκκίνησης ενός σύγχρονου πολέμου.

Μονάδες 20**ΘΕΜΑ Β1** (10 λεπτά)

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λανθασμένες**:

- α. Η διασφάλιση της ειρήνης και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν, σε μεγάλο βαθμό, εμπεδωθεί, στον 21 αιώνα. **(Κείμενο ΙΙ)**
- β. Η παρακμή του πολέμου σχετίζεται με τυχαίους παράγοντες που δεν μπορούν να οριστούν. **(Κείμενο Ι)**
- γ. Ο πόλεμος συχνά διεξάγεται με πρόσχημα τη διασφάλιση της ειρήνης και της ελευθερίας. **(Κείμενο ΙΙ)**
- δ. Η ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης θα μειώσει τις πιθανότητες πολέμου. **(Κείμενο Ι)**
- ε. Ο πόλεμος είναι φονικότερος άλλων αιτιών όπως οι αυτοκτονίες, τα τροχαία ή οι ασθένειες που σχετίζονται με την παχυσαρκία. **(Κείμενο Ι)**

Μονάδες 10**ΘΕΜΑ Β2** (10 λεπτά)

Να εντοπίσετε και να αναλύσετε τη νοηματική σύνδεση των δύο τελευταίων παραγράφων του Κειμένου ΙΙ.

Μονάδες 7**ΘΕΜΑ Β3** (20 λεπτά)

- α. Στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου Ι ο συντάκτης προβαίνει σε συγκρίσεις. Να τις εντοπίσετε και να εξηγήσετε την επιλογή αυτή σε σχέση με την πρόθεσή του. (Μονάδες 6)
- β. Να σχολιάσετε συνοπτικά τα σημεία στίξης του Κειμένου ΙΙ:
 - ο Τα εισαγωγικά στη φράση: «*Η φάρμα των ζώων*»
 - ο Την παρένθεση στη πρόταση: (*Ερικ Αρθουρ Μπλαίρ*) (Μονάδες 2)
- γ. Ο συντάκτης του Κειμένου Ι υιοθετεί επιστημονικό ύφος, αλλά ταυτόχρονα επικοινωνεί με τους αναγνώστες του. Να εντοπίσετε μία (1) γλωσσική επιλογή για το κάθε ύφος. (Μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β4 (15 λεπτά)

Να συγκρίνετε το **Κείμενο Ι** και το **Κείμενο ΙΙ** ως προς τη θέση των συντακτών τους για την αποκλιμάκωση ή όχι των πολέμων στην εποχή μας βασιζόμενοι στα **τεκμήρια** που χρησιμοποιούν. (100 λέξεις)

Μονάδες 8**ΘΕΜΑ Γ** (25 λεπτά)

Στο **Κείμενο ΙΙΙ** αναδεικνύεται μια αντίθεση. Να την εντοπίσετε και να τη σχολιάσετε σε σχέση με το εξαγόμενο θέμα του ποιήματος, βασιζόμενοι σε τουλάχιστον τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Ποια είναι η σχέση του θέματος με την επικαιρότητα; Να αναπτύξεις την ερμηνεία σου σε 150-200 λέξεις.

Μονάδες 15**ΘΕΜΑ Δ** (50 λεπτά)

Ο Ευάγγελος Στεργιούλης υποστηρίζει τη θέση ότι: «Στον 21ο αιώνα, λοιπόν, ενώ θα έπρεπε η δημοκρατία και η ειρήνη να έχουν εμπεδωθεί μέσα από τις καταστροφικές εμπειρίες των δύο παγκοσμίων πολέμων, αλλά και τόσων άλλων περιφερειακών πολέμων στον κόσμο που προκάλεσαν ανείπωτο πόνο και ανθρώπινη δυστυχία, συνεχίζει να παραμένει ως μείζον ζητούμενο η διασφάλιση της ειρήνης και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων».

Σε ένα κείμενο 350 περίπου λέξεων, το οποίο θα έχει τη μορφή άρθρου που θα δημοσιευθεί στο περιοδικό του σχολείου σου να αναφερθείτε στους παράγοντες που εξακολουθούν ακόμα και σήμερα να ωθούν τις χώρες σε πολεμικές συγκρούσεις καθώς και στους τρόπους παγίωσης της διεθνούς ειρήνης.

Μονάδες 30

‘Φτιάσε όπου δεν μπορείς’

